

EL LLIBRE DE LA SETMANA

L'ofici de mirar

PERFIL

INGRID GUARDIOLA (GIRONA, 1980) HA FET DE LA MIRADA EL SEU OFICI. ÉS PROFESSORA ASSOCIADA DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA, GESTORA CULTURAL I REALITZADORA ('CASA DE NINGÚ'). ARA PRESENTA L'ASSAIG 'L'ULL I LA NAVALLA'

MARINA ESPASA

obligada en el futur: *L'ull i la navalla* n'és un. L'autora, Ingrid Guardiola, ha fet de la mirada el seu ofici. Això vol dir que fa molts anys que mira el món a través de les imatges que es construeixen sobre ell. Ho fa des del món professional (fa anys que coordina la Mostra de Televisió de Qualitat, Miniput), el món acadèmic (el text és una "jibarització" de la seva tesi doctoral sobre una pràctica artística audiovisual) i gràcies a l'ajut d'institucions culturals barcelonines que aixopluguen espais de radicalitat, com el programa *Soy Cámara* del CCCB. No només analitza o estudia: també és autora d'un llargmetratge documental, *Casa de ningú*.

Es publiquen molts llibres, però pocs transmeten la sensació que seran de referència, o si més no de consulta

Per què és important aquest llibre? A més de la quantitat de lectures ben digerides, clàssiques i contemporànies, assagístiques i literàries que ofereix, és un text que fa preguntes adequades i que emet hipòtesis pertinents i plausibles sobre el món d'ara mateix: què fa que ens passem el dia enganxats a les pantalles?, quin nou temps, accelerat i excessiu, ha generat la col·lisió entre el món algorítmic i el món material?, ¿en què ens converteixen les xarxes socials: en "ciudadans pel canvi" o més aviat en productes monetaritzats que han de lluir tothora?, quina relació de pertinença o d'empoderament podem mantenir amb el món real o amb l'espai públic si ja no el trepitgem i només el mirem a través d'interfícies tecnològiques? Pantalles on consultem amb ànsia aplicacions que són propietat de grans empreses de maquinari o programari que ens vigilen, controlen i manipulen, i d'una manera encara més perversa que la que havia imaginat Orwell, perquè som nosaltres qui els cedim aquest control cada vegada que ens "connectem" i de passada regalem centenars de milers de dades que ens fan perdre anonimat i autonomia. Aquest regal explica, entre altres motius, la pèrdua de la nostra capacitat d'emancipació col·lectiva: quantes revolucions fallides amb telèfons mòbils a les mans hem vist, ja? Era precisament perquè duïem el mòbil a la mà, que no van funcionar, explica Guardiola: perquè portem l'enemic a la butxaca.

Guardiola proposa vies d'escapament: actituds individuals i col·lectives, exemples del passat i propostes de futur. La feina dels artistes audiovisuals que basen la seva creació en el *found footage* n'és una. ¿En què

L'ULL I LA NAVALLA. UN ASSAIG SOBRE EL MÓN COM A INTERFÍCIE
INGRID GUARDIOLA
ARCÀDIA EDITORIAL
272 PÀG. / 22 €

UN ASSAIG SÈRIÓS I BEN INFORMAT SOBRE LA HISTÒRIA DE LA PERCEPCIÓ DE LES IMATGES, I TAMBÉ UNA ARMA DE GUERRILLA PER ALS QUI ES CANSIN DE MIRAR I VULGUIN COMENÇAR A ACTUAR

consisteix el *found footage*? És una pràctica que avui qualsevol adolescent fa com qui respira: agafar imatges produïdes per altres i reelaborar-les. Amb els contrarelatats generats per aquests artistes, afirma Guardiola, és possible obrir esclertes i fins i tot començar a plantejar un nou contracte social entre el ciutadà i internet, aquest nou "espai públic" que de públic en té ben poc.

La negociació com a resistència

Les propostes de futur tenen una dimensió gairebé literària, enfocada a pensadors, artistes i activistes: esborrar-se del món digital, perdre's de debò, sortir del control dels gegants geolocalitzadors, exercir la dissidència del món contemporani sent anacrònics. Defugir la planificació dels buròcrates i la retòrica d'autosuperació dels emprenedors. Exercir la negociació com "una forma de resistència, de contestació estètica, ideològica i moral": no fer certes coses. Recórrer aquests camins, o traçar els que encara no existeixen amb les nostres passes, obriria la possibilitat de recuperar el que sempre havia estat nostre: l'espai comú, però també el temps que se'ns esmuny cada dia entre les mans.

El llibre toca moltíssims temes, tots significatius i que poden apel·lar a lectors molt diferents: aquesta versatilitat el fa més útil. No és un llibre de lectura fàcil, ni ràpida, però això també és intencionat: la lentitud avui és revolucionària. Perquè l'autora l'ha concebut no només com una eina d'estudi, que ho és, perquè és un assaig seriós i documentat sobre la història de la percepció de les imatges, sinó també com una arma de guerrilla per als que es cansin de mirar i vulguin començar a actuar. ♦♦

CRISTINA CALDERER

El còmic del Primavera Sound

XAVIER CERVANTES

El festival Primavera Sound i l'escola Joso Centre de Còmic i Arts Visuals van començar una interressant col·laboració el 2014. Diversos alumnes i també algun professor de l'escola han estat cobrint el festival i reflectint la música en dibuixos que anaven penjant la mateixa nit de les actuacions en un Tumblr. Això és el projecte Primavera Graphic Sound, que ara té un annex: un còmic editat per Norma que aplega una selecció dels dibuixos fets del 2014 al 2018 per una trentena d'il·lustradors. "És un llegat físic sobre els últims cinc anys del festival", explica el cap de comunicació del Primavera

Sound, Joan Pons, que també és el responsable dels petits textos que acompanyen el centenar d'il·lustracions. "És com mirar-te al mirall amb els ulls d'altres", afegeix Pons. El que han mirat aquests ulls són concerts de caps de cartell com Nick Cave, Pixies, Arcade Fire, Patti Smith i Björk, però també noms menys populars que igualment han passat pel festival.

El dibuixant Sagar Fornies, professor a Joso i un dels impulsors del projecte, reconeix que "dibuixar a la llibreta en un concert" és especialment difícil, perquè ho has de fer "a les fosques, entre mul-

tituds i amb gent movent-se constantment entre guitarres i bateries". Les condicions van millorar quan el Primavera Sound va permetre que els il·lustradors accedissin al fossat del fotògrafs. Tanmateix, cal habilitat, experiència i determinació per tirar endavant els dibuixos.

Això és el que tenen la quinzena de persones que cada any recorren el recinte del festival amb la llibreta.

El resultat és necessàriament variat, amb dibuixants que mostren una personalitat molt marcada, com Paula Blumen, partidària de perfils geomètrics; d'altres

NORMA

PRIMAVERA GRAPHIC SOUND
DIVERSOS AUTORS
NORMA
116 PÀG. / 19,95 €

més naturalistes, com Manu Ripoll, i alguns que busquen el joc conceptual, com fa el mateix Sagar en alguns treballs. Es tracta, en definitiva, d'aportar una visió única de cada concert.

El llibre, editat per Norma, no és només una recopilació d'il·lustracions, sinó que també inclou un còmic dibuixat per Alba Cardona i amb guió de Salva Rubio que explica "una història d'amor" entre dos personatges que només es troben quatre dies de quatre anys diferents al Primavera Sound. És una història amb ecos del cinema de Richard Linklater, tal com reconeix Rubio, i que funciona com a fil conductor d'un llibre que no és un punt final, sinó un pas en la col·laboració entre el festival i l'Escola Joso. ♦♦